

Anders Landkildehus
Lars Malmgaard Jensen
Chris Lindeskov Rasmussen
Kristoffer Hummelrose Enevoldsen

KRISTEN I GRÆNSELANDET

Med Første Petersbrev
som rejseguide

Kristoffer Hummelose Enevoldsen
Chris Lindeskov Rasmussen
Lars Malmgaard Jensen
Anders Landkildehus

Kristen i grænse- landet

Med Første Petersbrev
som rejseguide

Indhold

Forord	7
DET GRUNDLÆGGENDE	11
1 Fremmede i verden (1 Pet 1,1-2)	13
2 Mit fundament er nåde (1 Pet 1,3-12 og 2,1-10) ...	23
3 I skal være hellige (1 Pet 1,13-25 og 2,11-12)	45
HELLIGT LIV I PRAKSIS	63
4 Dobbelt statsborgerskab (1 Pet 2,13-21)	65
5 Guds geniale tanke (1 Pet 3,1-7)	85
6 At navigere i grænselandet (1 Pet 4,1-6)	101
7 Det kristne fællesskab (1 Pet 4,7-11 og 5,1-7) ...	121
ET STØRRE PERSPEKTIV	141
8 Ildprøven (1 Pet 4,12-19)	143
9 Den åndelige verden (1 Pet 5,8-11)	157
10 Til opmuntring (1 Pet 2,22-25 og 5,12-14)	171
Forfatterpræsentationer	175
Noter	177

Forord

Lars Malmgaard Jensen

På mange måder lever kristne i et grænseland (og nej, det er ikke Sønderjylland, jeg tænker på!). Med grænselandet hentyder jeg til, at nogle handlinger, tanker og mønstre er åbenlyst syndige, mens andre befinder sig i en gråzone, hvor det kan være svært at sige, hvad der er decideret syndigt, og hvad der blot kan lede os den forkerte vej. Vi, der har skrevet denne bog, har alle haft en oplevelse af, at det i de senere år er blevet stadig sværere at navigere i grænselandet.

Det kan skyldes, at vi lever i et samfund, hvor vi som kristne er en minoritet under stærkt pres, og hvor udviklingen går lynhurtigt. Men grænserne er tilsyneladende også blevet flyttet – eller er i hvert fald blevet mere utydelige. I nogle tilfælde som en berettiget reaktion på tidligere tiders kassetænkning. I andre tilfælde fordi vi ikke tager Guds ord alvorligt nok.

I den forbindelse har vi oplevet Første Petersbrev både som en provokation og en opmuntring. Peter skriver

nemlig ind i en situation, der ligner vores, mere end tilfældet måske har været i Danmark de sidste tusind år. Vi lever i en efterkristen tid, hvor det at tro på Bibelen som Guds ord og at have den som autoritet og rettesnor i sit liv bliver stadig mere underligt i flertallets øjne. Også i kristne kredse begynder (tidligere) givne etiske retningslinjer at rykke sig.

Selvom vi beskæftiger os med store dele af Første Petersbrev¹, er bogen ikke en bibelkommentar, men vi tager udgangspunkt i udvalgte passager fra brevet. Hensigten er at se på den vejledning, Peter giver til de kristne i det første århundrede, og anvende den på vores situation i dag. Vi foreslår derfor, at du læser bibelteksten langsomt igennem og gør dig nogle overvejelser om, hvad den siger, inden du læser den tilhørende tekst i bogen. På den måde får du både et bedre udbytte, når vi bruger teksten, men du får også lejlighed til selv at standse op og fokusere på det vigtigste: Guds ord.

Bogen falder i tre dele:

Først er der en indføring i, hvad det vil sige at tilhøre Jesus. Denne del har vi kaldt "Det grundlæggende". Vi begynder med konstateringen af, hvad vi er på grund af Guds nåde, inden vi kommer til formaningen om at leve efter hans ord. Denne første del er en basal indføring i, hvad det vil sige at være kristen.

I bogens anden del, som vi har kaldt “Helligt liv i praksis”, tager vi fat på konkrete etiske spørgsmål. Temaerne kredser om forholdet til myndighederne, seksualetikken, og hvordan vi helt generelt navigerer i gråzonerne, og hvilken rolle menigheden spiller. Denne del er særligt tænkt som et indspark til vigtige overvejelser om, hvordan vi skal leve som kristne i dag.

I den sidste tredjedel af bogen, som vi har kaldt “Et større perspektiv”, løfter vi blikket og ser på den kamp, vi står i som kristne, både socialt og åndeligt. Kaldet til et kristent liv involverer en åndelig virkelighed og et evigt håb.

Vi håber, at de overvejelser og tanker, som vi har gjort os, må tjene til opmuntring og fornyet frimodighed til at leve helligt i en verden, der har fjernet sig fra Guds ord. Skulle en og anden finde os provokerende og rigide, skal man ikke lade sig afskrække, men i stedet dykke ned i, hvad bibelteksterne selv siger. Som sagt er der ikke tale om en kommentar. Men vi håber, at bogen må rette læserens opmærksomhed mod Guds ord.

God læselyst!

**DET
GRUND-
LÆGGENDE**

KAPITEL 1

Fremmede i verden (1 Pet 1,1-2)

Lars Malmgaard Jensen

Fra Peter, Jesu Kristi apostel. Til de udvalgte, der bor spredt som fremmede blandt andre folkeslag, i Pontus, Galatien, Kappadokien, provinsen Asien og Bitynien, og som efter Gud Faders forudviden ved Åndens helligelse er udvalgt til at vise lydighed og blive bestænket med Jesu Kristi blod. Nåde og fred være med jer i stadig rigere mål! (1 Pet 1,1-2).

Fremmede i verden

Ordet *pietist* har en negativ klang i dag. Det er afledt af det latinske ord “*pietas*”, som betyder fromhed – og pietismen er en betegnelse for de kristne vækkelser, der udsprang i 1700-tallet, og som for alvor slog igennem i

Danmark i 1800-tallet og resulterede i oprettelsen af en lang række frikirker, Indre Mission, Luthersk Mission osv. Med pietismen fulgte en betoning af det hellige liv og omvendelsen. Man var meget opmærksom på, at der var et skel mellem omvendte og uomvendte. Skellet kunne ses i den måde, man levede på.

Tre eksempler, som ligger nogle år tilbage:

1. "Hvis ikke Jesus kommer igen i aften, så gør han nok i morgen aften." Sådan kunne det lyde i missionshuset i min farfars ungdom. Der var en stærk bevidsthed om omvendelsens nødvendighed – vigtigheden af, at man kom ind i et ret forhold til Gud. Ellers gik man fortabt. Så de omvendte sig – selv når der ikke var noget at omvende sig fra.
2. En ældre dame fortalte mig, at man i hendes barndom ikke fejrede fastelavn, for udklædning var af det onde. De gik heller ikke i biografen. De vidste ikke helt hvorfor – de fik bare at vide, at det var noget skidt. (Men til tider sneg hun sig nu alligevel ned og så en western sammen med sin bror).
3. På en kristen friskole måtte man indtil årtusindskiftet ikke spille kort. En ældre dame støttede nemlig hvert år skolen med et anseeligt beløb, men hendes krav var, at børn og unge ikke gjorde sig erfaringer med

kortspilletts fordærvelse på skolen. Da hun døde, kom kortspillene op på bordene.

De hellige?

“De hellige”. Sådan kaldte Indre Missions formand, Vilhelm Beck, de troende i 1800-tallet. Det var en hædersbetegnelse. Kristne var anderledes, og de var stolte af det. Der var identitet forbundet med det – og man havde et stærkt ønske om at leve helligt og rent. Jesu genkomst var nær, og det prægede livet i alle dets facetter. Kortspil, dans, alkohol, film og verdslig musik kunne lede mennesker væk fra Jesus. Man anerkendte måske, at disse “mellemting” – ikke i sig selv var syndige, men de *kunne* lede til synd, og derfor valgte man i vid udstrækning helt at afstå fra dem. Pietismen var stærk i tidligere generationers praksis. Sådan er det tilsyneladende ikke længere.

Tre eksempler fra i dag:

1. En ung kristen mand fortæller mig, at der er nogle pornografiske scener i den film, vi overvejer at se, men de er ikke så slemme. “Bare rolig,” siger han, “jeg er hærdet.” Han har set det, der er langt værre. Vi taler også om sex før ægteskab. Det afstår han naturligvis fra, siger han. Men der står teknisk set ikke

noget i Bibelen om, at man ikke må onanere sammen med sin kæreste – så det må vel være okay.

2. Forældrene sukker. Deres teenagedatter fik lidt for meget at drikke til en gymnasiefest, og de synes måske ikke, det er helt godt. På den anden side drak de jo også selv en flaske rødvin i lørdags. Værre er det jo heller ikke. Hun får jo også god kontakt med de andre i klassen ved at deltage i sociale arrangementer. De ved selv, hvordan de ville have reageret, hvis deres egne forældre havde slået dem i hovedet med Bibelen. Det er nok bedst at gå stille med dørene.
3. Prædikanten betoner i sin tale, at det er vigtigt, at vi som kristne ikke vækker anstød i vores adfærd. Selvfølgelig er vi anderledes, siger han, men vi kristne kan godt have det sjovt, tage på Roskilde og vise, at kristne er ligesom alle andre. Ved at ligne dem kan vi overbevise dem.

Jeg har til overmål mødt forskellige varianter af de ovenstående (fiktive) eksempler, så mange kristne kan formentlig genkende sig selv i dem. Den pietisme, der kendetegnede mine bedsteforældres generation, er for længst taget af bordet (Jeg er født i 90'erne – mine bedsteforældre i 30'erne). Nu er pendulet svinget til den anden side.

Det er formentlig de færreste, som i dag vil anfægte, at den kultur, som tidligere herskede i frikirker, missionsforeninger og vækkelseskredse, indimellem udviklede sig til noget usundt, selvom hensigten var god. En konstant betoning af Jesu genkomst og evindelige spørgsmål om, hvorvidt man nu var sandt omvendt, skabte for nogle en usikker og indadskuende kristendom, der nærmest fik neurotiske træk. Det var ikke godt.

Og når ting som kortspil, film og mange former for musik blev afvist, uden at der blev argumenteret ordentligt for det, skabte det naturligvis modreaktioner. Den vestlige verden bredt forstået havde sit ungdomsoprør i 1968, og nogle årtier senere slog det også igennem i kirkelig sammenhæng. Opgøret var ikke kun af det onde – hverken i samfundet eller i kristen sammenhæng. For blind autoritetstro og overholdelse af rigide regler har aldrig frelst nogen, og derfor kan et opgør være fuldt berettiget.

Selvfølgerlig har mange også oplevet tidligere tiders kristendom anderledes, end jeg beskriver, ligesom mange også vil mene, at det ikke står "så slemt" til i dag, som jeg lægger op til. Men vi maler altså med den brede pensel her – og der synes at være noget om snakken. Autoriteterne er væk, og tidligere tiders rigide vejledning er tilsyneladende blevet afløst af mangel på vejledning. De

strengt rammer for mellemtingene er i dag afløst af holdningen, at alt, hvad der ikke eksplicit kan betegnes som synd, er tilladt.

Vi kristne i Vesten er i det store og hele holdt op med at fornægte os selv og taler nu i stedet mere om vores ret til at være os selv [...] Vores kristenliv er kun en forlængelse af vores tidligere liv, bare med et tyndt lag kristen fernis, hvor vi er lidt mere flinke over for lidt flere mennesker.²

Sådan siger den engelske præst Ed Shaw og konstaterer, at de eneste, vi virkelig forlanger et offer af, er de kristne, der kæmper med homoseksuelle følelser. Alle andre kristne har vi givet så meget snor, at det er svært at se, hvor grænsen går. Måske er det en overdrivelse, men virkeligheden er, at grænserne er blevet uklare. En ny generation oplever sig ofte alene i grænselandet. Hvor finder man vejledning i dag?

Kristen identitet

Svaret er, at vi altid skal søge vejledning i Guds ord. Vi skal hverken sammenligne med tidligere generationers standarder eller vores egen samtids målestok. Både fortiden og nutiden har blinde vinkler og tankegange, som

ikke nødvendigvis er bibelske. Målet må derfor aldrig blot være en nostalgisk tilbagevenden til fortidens dyder eller at give en moralsk opsang. Derimod må vi lade Bibelen være rettesnor for vores liv som kristne. Det begynder med, at vi tager Guds ord til os som ord, der tales ind i vores liv. Guds ord taler nemlig klart om, hvem vi er, og hvordan vi skal leve. Identitetsspørgsmålet er nok et af de vigtigste spørgsmål, man som menneske kan stille sig selv: *Hvem er jeg?* For den kristne er der svar at hente i Det Nye Testamente: Du er Guds barn, født på ny, vasket ren, omskåret i hjertet ... Alt sammen billeder, der illustrerer en ny åndelig virkelighed, ja, en ny relation til Gud, hvor synden ikke længere dømmer dig, men er tilgivet; Gud er blevet din far, og Helligånden har taget bolig i dit hjerte. Sådan skal du se på dig selv! Det er din nye kristne identitet.

Apostlen Peter nævner også tre kendetegn i 1 Pet 1,1-2:

1) Som kristne er vi udvalgt blandt andre folk og derfor i én forstand fremmede. 2) Dernæst er vi udvalgt til at vise lydighed over for Guds ord. 3) Endelig er vi bestænket med Jesu blod. Dét er vores identitet som kristne.

- Grundlag: Vi er bestænket af Jesu blod. Det er vores nye identitet gennem dåb og tro.

- Konsekvens: Vi er fremmede i verden og kaldet til at være hellige og anderledes.
- Formål: Vi er kaldet til at vise lydighed. Guds ord er vores øverste autoritet.

I denne bog vil vi se nærmere på alle tre elementer. Både grundlaget og konsekvenserne. Guds ord taler klart om, hvem vi er: Vi er rensede i Jesu blod. Det er ikke bare en kristen kliché, men en stærk bibelsk tanke. Vi kan opleve os beskidte og syndige. Alt omkring os kan synes i forfald. Hvordan finder vi så kraften til at stå imod? Ikke ved at tage os sammen, men ved at komme til Jesus. Kristendom handler ikke om moralsk oprustning. Troen har moralske konsekvenser, ja. Men kristendom er ikke moral. Det er et brusebad i Guds nåde. Det er dér, kristenlivet begynder *og leves*: Vi må leve i tillid til, at det, der frelser og bærer os igennem livet, er Guds barmhjertighed og trofasthed. Ikke fordi vi har fortjent det, men fordi Gud har udvalgt os og frelst os gennem det, Jesus har gjort. Deri består vores dybeste identitet: Vi er *hellige*. Konsekvensen og formålet er dernæst, at vi skal *leve helligt*. En meget brugt metafor for kristenlivet er pilgrimsrejsen, som tager udgangspunkt i, at den kristne er på vandring. Vi er ikke først og fremmest hjemmehørende i denne verden, men er på vej mod den himmelske

verden – og er derved fremmede, anderledes og udskilte. Det er en konsekvens af at tilhøre Guds rige, at man ikke længere er en del af Satans rige og denne verden. Deri ligger også et kald til lydighed mod Guds ord. Hans vilje er vigtigere end vores. Ikke fordi kristentro er ren underkastelse, ligesom i islam, men fordi en kristen har erkendt, at Guds vilje er bedre og mere kærlig end ens egen begrænsede forståelse af virkeligheden.

Det er denne befriende og frisættende virkelighed, vi vil forsøge at sætte spot på gennem nogle glimt fra Første Petersbrev.